Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут людини

Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
_____(О.Б. Жильцов)
«___» _____20 18 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти»

Змістовий модуль «Планування та організація логопедичної роботи»

для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня другого (магістерського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 016.00.01 Логопедія
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(за наявності) (назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1178/18
(підпис) (прізвище, ініціали)
«___» _____ 20 18 р.

Київ – 2018

Розробники:
Тищенко Л. А., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Викладачі:
Тищенко Л. А., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
Тичина К. О., старший викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
Протокол від 30.08. 2018р, № 8
Завідувач кафедри _____ (О.В. Мартинчук)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)
(назва освітньої програми)

30. 08. 2018 р.
Керівник освітньої програми _____ (Т.В. Скрипник)
(підпис)

Робочу програму перевірено
03.09. 2018 р.
Заступник директора/декана _____(Р.О. Павлюк)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Змістовий модуль: «Планування та організація логопедичної роботи»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60	
Курс	5	
Семестр	1	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	16	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	10	
Самостійна робота	30	
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – уточнення, розширення та систематизація професійних компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня з проблем менеджменту спеціальної та інклюзивної освіти, зокрема планування та організації роботи логопеда дошкільних, шкільних та реабілітаційних навчальних закладів.

Завдання:

- формувати загальні компетентності: комунікативну, інформаційну, самоосвітню, проблемно-прогностичну, міжособистісної взаємодії;
- формувати фахові компетентності: психолого-педагогічну, консультативну, організаційно-управлінську, у сфері інклюзивного навчання;

3. Результати навчання за дисципліною:

- уміти демонструвати ґрунтовні фахові знання і уміння щодо організації та забезпечення психолого-педагогічного супроводу осіб з тяжкими порушеннями мовлення з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб у закладах освіти; реабілітаційних установах;
- уміти демонструвати знання і вміння з організації освітнього процесу осіб з тяжкими порушеннями мовлення з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб;
- уміти демонструвати знання з освітнього менеджменту щодо алгоритму організації спеціального та інклюзивного навчання в спеціальних та інклюзивних закладах освіти;
- уміти демонструвати на достатньо високому рівні навички працювати самостійно у процесі виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань та в групі у процесі виконання завдань на практичних заняттях;

– розуміти принципи деонтології, пов’язані з професійною діяльністю керівника закладу освіти; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків у сфері професійної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль: **«Планування та організація логопедичної роботи»**							
Змістовий модуль 1. Особливості організації логопедичної роботи в різних установах							
Тема 1. Вступ. Особливості організації роботи логопеда лікувально-профілактичних закладів та закладів системи соціального захисту	11	2	2	-	-	-	7
Тема 2. Організація логопедичної роботи в закладах дошкільної освіти (ЗДО)	12	2	2	-	-	-	8
Модульний контроль	2						
Разом	25	4	4	-	-	-	15
Змістовий модуль 2. Методи відбору в спеціальні заклади для дітей з ТПМ							
Тема 3. Система спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку	11	2	2	-	-	-	7
Тема 4. Організація та зміст роботи інклюзивних ресурсних центрів	12	2	2	-	-	-	8
Модульний контроль	2						
Разом	25	4	4	-	-	-	15
Семестровий контроль	10	-	-	-	-	-	-
Усього	60	8	8	-	-	-	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І.
Особливості організації логопедичної роботи в різних установах

Тема 1. Вступ. Особливості організації роботи логопеда лікувально профілактичних закладів та закладів системи соціального захисту

Сучасний стан логопедичної допомоги в Україні. Розвиток логопедичної допомоги в Україні. Новітні здобутки системи логопедичної допомоги в Україні. Система логопедичної допомоги дітям в закладах охорони здоров’я.

Обов'язки логопеда закладів охорони здоров'я. Положення про організацію роботи логопедичного кабінету. Специфіка роботи логопеда у дитячій поліклініці. Напрямки роботи логопеда. Первинний прийом логопедом у дитячій поліклініці. Комплектування груп і підгруп логопедом у дитячій поліклініці. Профілактична робота логопеда у дитячій поліклініці. Санітарно-просвітницька робота логопеда у закладах охорони здоров'я.

Диспансеризація дітей з порушеннями мовлення логопедом у дитячій поліклініці. Документація логопеда дитячої поліклініки. Методичне об'єднання логопедів. Робота логопеда дитячого психоневрологічного диспансеру. Робота логопеда у будинку дитини. Робота логопеда у системі соціального захисту. Робота логопеда у реабілітаційному центрі та центрі психічного здоров'я людини. Відділення реабілітації при науково-дослідних інститутах отоларингології.

Ключові слова: логопед, логопедична допомога, комплектування груп, санітарно-просвітницька робота, диспансеризація, психоневрологічний диспансер

Рекомендована основна література [2, 3]
Рекомендована додаткова література [3, 7]

Тема 2. Організація логопедичної роботи в закладах дошкільної освіти

Типи дошкільних закладів в Україні. Організація логопедичної роботи у ЗДО компенсуючого та комбінованого типу. Організація дошкільного логопедичного пункту. Робота логопеда у дошкільних спеціалізованих і загальноосвітніх будинках дитини.

Ключові слова: дошкільний заклад освіти, ЗДО компенсуючого типу, ЗДО комбінованого типу, логопедичний пункт

Рекомендована основна література [2, 4]
Рекомендована додаткова література [1, 3, 6]

Змістовий модуль ІІ.
Методи відбору в спеціальні заклади для дітей з ТПМ

Тема 3. Система спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Організація роботи та комплектування спеціальних закладів дошкільної та загальної середньої освіти. Система спеціальних закладів для дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку. Принципи відбору та комплектування груп в дошкільні установи для дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Ключові слова: дошкільний заклад освіти, ЗДО компенсуючого типу, ЗДО комбінованого типу, комплектування груп.

Рекомендована основна література [1, 4]
Рекомендована додаткова література [2, 5, 7,]

Тема 4. Організація та зміст роботи інклюзивно- ресурсних центрів

Організація та зміст роботи інклюзивно-ресурсних центрів**.**

Структура та завдання інклюзивно-ресурсних центрів. Організація психолого-педагогічного супроводу та надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дитині з особливими освітніми потребами

Ключові слова: інклюзивно-ресурсний центр, корекційно-розвиткові послуги, діагностика.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [3, 5, 7]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	кількість одиниць
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
	Разом	-	59	-	59
Максимальна кількість балів: 118					
Розрахунок коефіцієнта: k=118/100=1,18					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль І. Планування та організація логопедичної роботи

Тема 1. Особливості роботи логопеда лікувально-профілактичних закладів та закладів системи соціального захисту (7 год.)

Розробіть методичну папку «Документація вчителя-логопеда» (вікова група за вибором студента) за переліком:

1. Перспективний план корекційно-розвивальної роботи вчителя-логопеда.
2. Книга обліку дітей (шаблон).
3. Картка мовленнєвого розвитку на кожну дитину (шаблон).
4. Індивідуальна картка розвитку дитини (шаблон).
5. План індивідуальної роботи (на місяць).
6. План занять у підгрупах (на тиждень).
7. Книга аналізу результативності індивідуальної корекційної роботи з дітьми (шаблон).

8. Календарний план роботи (на квартал).

9. Книга взаємозв'язку між вчителем – логопедом і вихователями групи (на тиждень).

10. Графік роботи, затверджений керівником (шаблон).

11. Журнал обліку відвідування дітьми логопедичних занять (шаблон).

12. Зошит взаємозв'язку з батьками (шаблон).

13. Журнал обліку логопедичних консультацій (шаблон).

14. Паспорт логопедичного кабінету.

15. План самоосвіти вчителя-логопеда.

16. План звіту вчителя-логопеда за навчальний рік.

Критерії оцінювання: здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

Тема 2. Організація логопедичної роботи в ЗДО (8 год.)

1. Описати обладнання логопедичного кабінету в ЗДО.

2. Скласти порівняльну таблицю логопедичної роботи у ЗДО компенсуючого типу та у дошкільному логопедичному пункті.

критерій	**ЗДО компенсуючого типу**	**логопункт**

Критерії оцінювання: здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

Змістовий модуль ІІ. Методи відбору в спеціальні заклади для дітей з ТПМ

Тема 3. Система спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку (7 год.)

Опрацювати наступні документи:

1. Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами;

2. Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

Критерії оцінювання: здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково

виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

Тема 4. Організація та зміст роботи інклюзивних ресурсних центрів (8 год.)

Розробіть діагностичну папку (з дидактичним матеріалом) консультанта інклюзивного ресурсного центру для дітей молодшого, середнього чи старшого (за вибором студента) дошкільного віку за переліком:

1. 5 завдань для обстеження загальної моторики.
2. 5 завдань для обстеження дрібної моторики.
3. 5 завдань для обстеження мімічної моторики.
4. 5 завдань для обстеження артикуляційної моторики.
5. 5 завдань для дослідження контактності дитини дошкільного віку.
6. 5 завдань для дослідження стану розвитку пам’яті дитини дошкільного віку.
7. 5 завдань для дослідження стану розвитку мислення дитини дошкільного віку.
8. 5 завдань для дослідження стану розвитку уваги дитини дошкільного віку.
9. 5 завдань для дослідження стану розвитку уяви дитини дошкільного віку.
10. 5 завдань для обстеження фонетико-фонематичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
11. 5 завдань для обстеження звуковимови у дітей.
12. 5 завдань для обстеження лексичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
13. 5 завдань для обстеження граматичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
14. 5 завдань для обстеження зв’язного мовлення у дітей дошкільного віку.

Критерії оцінювання: здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Письмова робота, яка складається з розгорнутої відповіді на 1 теоретичне питання (10 балів) та 1 практичне питання (15 балів).
Критерії оцінювання: ґрунтовність та чіткість викладу інформації; аргументація визначених положень; змістовність та логічність відповіді.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Не передбачено навчальним планом.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Визначте мету та принципи роботи методичного кабінету закладу дошкільної освіти.
2. Назвіть цільові та організаційні функції методичного кабінету.
3. Розкрийте зміст завдань методичної служби закладу дошкільної освіти відносно окремих педагогів.
4. Опишіть структуру організації методичної роботи в закладі дошкільної освіти.
5. Розкрийте зміст завдань методичної служби щодо роботи з педагогічним колективом.
6. Згідно до «Примірного положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти» визначте вимоги та розділи наповнення методичного кабінету.
7. Назвіть нормативно-правові документи при плануванні науково-методичної роботи в закладі дошкільної освіти.
8. Перерахуйте ділову документацію, яку веде вихователь-методист компенсуючого закладу.
9. Згідно посадової інструкції перерахуйте завдання і обов’язки вихователя-методиста.
10. Назвіть основні розділи річного плану.
11. Розкрийте зміст організації роботи вихователя - методиста, щодо підвищення кваліфікації та атестація педагогів закладу дошкільної освіти.
12. Назвіть основні масові форма методичної роботи.
13. Назвіть індивідуальні форми організації методичної роботи.
14. Розкрите зміст комплексного, тематичного та вибіркового вивчення стану організації життєдіяльності дітей в закладі дошкільної освіти загального та компенсуючого типу.
15. Складіть алгоритм дій під час вивчення системи роботи педагога.
16. Перерахуйте форми і види контролю доцільні для вивчення якості освіти в закладі.
17. Визначте критерії оптимального функціонування методичної роботи
18. Розкрийте поняття передовий педагогічний досвід

19. Прокласифікуйте передовий педагогічний досвід залежно від теми та змісту , характеру діяльності та за кількістю авторів.
20. Опишіть як відбувається виявлення передового педагогічного досвіду на рівні: навчального закладу; районного науково-методичного центру, Інституту післядипломної педагогічної освіти .
21. Охарактеризуйте сучасний стан проблеми логопедичної допомоги населенню в Україні
22. Назвіть нормативно-правові документи, якими керується вчитель-логопед в своїй роботі.
23. Згідно Положення про логопедичні пункти системи освіти ,як облаштовується логопедичний пункт.
24. Дайте приклад мовної картки, що заповнюється на кожну дитину під час прийому на логопедичному пункті
25. Розкрийте зміст та специфіку організації роботи логопеда у поліклініці.
26. Назвіть основні етапи первинного прийому логопедом у дитячій поліклініці.
27. Проаналізуйте комплектування підгруп логопедом у дитячій поліклініці.
28. Розкрийте зміст профілактичної та санітарно-просвітницької роботи логопеда у закладах охорони здоров'я.
29. Розкрийте зміст організації логопедичної роботи у ДНЗ компенсуючого та комбінованого типу.
30. Розкрийте зміст організації логопедичної роботи шкільного логопедичного пункту.
31. Розкрийте зміст організації діагностичної роботи логопеда на шкільному логопункті.
32. Розкрийте специфіку організації робочого часу та документації логопеда на шкільному логопункті.
33. Розкрийте специфіку комплектування груп і підгруп логопедом на шкільному логопункті.
34. Розкрийте зміст організації логопедичної роботи у соціально-реабілітаційному центрі.
35. Розкрийте специфіку організації робочого часу та документації логопеда у соціально-реабілітаційному центрі.
36. Порівняйте роботу логопеда у ДНЗ компенсуючого типу та у дошкільному логопедичному пункті.
37. Назвіть обов'язковий перелік документів відповідальність за формування та зберігання яких несе вчитель-логопед.

38. Опишіть порядок комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) для дітей з порушеннями мовлення, згідно чинного законодавства.

39. Перерахуйте функції, які виконує психолого-медико-педагогічна консультація.

40. Назвіть перелік обов'язкових документів, необхідних для психолого-педагогічного вивчення дитини.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре Добре	82-89 75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка змістового модуля «Планування та організація логопедичної роботи»

Разом за модуль: 60 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год; модульний контроль – 4 год.; самостійна робота – 30 год., семестровий контроль – 10 год

Модулі	Модуль I.		Модуль II.	
Назва модуля	Планування та організація логопедичної роботи		Методи відбору в спеціальні заклади для дітей з ТПМ	
Кіл. балів за модуль	59 балів		59 балів	
Теми	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4
Теми лекцій	Вступ. Особливості організації роботи логопеда лікувально-профілактичних закладів та закладів системи соціального захисту (1 б.)	Організація логопедичної роботи в ЗДО (1 б.)	Система спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку (1 б.)	Організація та зміст роботи інклюзивно-ресурсних центрів (1 б.)
Теми семінар. занять	Особливості роботи логопеда у закладах охорони здоров'я. (1 б.)	Організація роботи вчителя-логопеда в дошкільному навчальному закладі. (1 б.)	Система спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку (1 б.)	Організація та зміст роботи інклюзивно-ресурсних центрів (1 б.)
Робота на семінар. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	

Всього: 118 бал. К=118/100=1,18

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Калуська Л. Науково-методична робота в дошкільному навчальному закладі: [практико-орієнтований посібник] / Л.Калуська, М. Отрощенко, І.Вірстюк. – К.: Шк. світ, 2011. –192 с.

2. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформ.-метод. матеріали на допомогу керівникові ЗДО/ Упор. Н. Майор, Ю. Манилюк та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2006. – 168с.

3. Методичний кабінет у дитячому садку. –К.: Шк. світ, 2008. – 128с. (Бібліотека «Шкільного світу»).

4. Рібцун Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда ЗДО /Ю.В. Рібцун. – Х.: Вид.група «Основа», 2012. – 239 с.

5. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006.ь – 365с.

Додаткова:

1. Берник, Т. Л. До проблеми історії вивчення логопедичної допомоги дітям України [Текст] / Т. Берник // Хрестоматія з логопедії. – Київ : КНТ, 2006. – С. 42-48.

2. Довідник учителя-логопеда /Авт.-упор. Лупінович С.М. – Тернопіль: Мандрівець,2008. – 112 с.

3. Коваленко О. Моніторинг якості дошкільної освіти як проблема / Моніторинг якості освіти: теорія і практика : матеріали Всеукр. наук.- практ. конфер. [Редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа та ін.]. – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2009. – С.92-96.

4. Коваленко О. Невичерпне джерело (Ідеї С.Ф.Русової в організації методичної роботи з педагогами дошкільних навчальних закладів) // Управління школою. – 2005. – №22-24(106-108). – серпень. – С.10-12.

5. Настільна книга вихователя-методиста ЗДО / укл. О.А.Рудік. - Х.: Вид.група «Основа», 2010. – 331 с.

6. Низковська О. Типове положення про методичний кабінет дошкільного навчального закладу – очікуваний документ для методичної служби ЗДО // Вихователь-методист дошкільного закладу. –2011. –№01. – С. 4-13.

7. Положення про інклюзивно-ресурсний центр від 12 липня 2017 р. № 545

9. Додаткові ресурси (за наявності)

1. Департамент загальної середньої та дошкільної освіти МОН України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/ua/department/department-of-secondary-and-primaryeducation/
2. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iitzo.gov.ua/biblioteka/
3. Департамент освіти і науки, молоді та спорту м. Києва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://don.kievcity.gov.ua/
4. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html
5. Інститут післядипломної педагогічної освіти Київського університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: імені Бориса Грінченка http://ippo.kubg.edu.ua/
6. Науково-методичний центр м. Славутича Київської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://metodistdnz.at.ua/news/z_pershoveresnem/2014-09-01-209
7. Районний семінар[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.youtube.com/watch?v=BusZ_H-FHWo
9. Засідання районного методичного об’єднання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.youtube.com/watch?v=2Z27tiGWpHI –
10. Міський науково-практичний семінар [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.youtube.com/watch?v=2QfjK_-LX3c
11. Педрада [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pedrada.com.ua
12. http://dytyna.info/education/video/any/1714